

**KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY**

**Výročná správa
Katolíckej univerzity v Ružomberku,
Pedagogickej fakulty,
Katedry Špeciálnej pedagogiky za rok
2010**

Ružomberok, január 2011

I. Základné informácie o katedre KU:

Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta, Katedra Špeciálnej pedagogiky

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok,

KATEDRA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY

Vedúci katedry:	Doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m.prof.KU
Zástupca vedúceho katedry:	PhDr. Helena Oriechiková, PhD.
tajomník katedry:	PaedDr. Oľga Račková, PhD.
funkčné miesto profesor:	Prof. dr. hab. Adam Stankowski, PhD. Doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m.prof.KU
funkčné miesto odborný asistent:	PhDr. Helena Oriechiková, PhD. PaedDr. Oľga Račková, PhD. Mgr. Mária Vajová, PhD. PaedDr. Emil Turiak, PhD.
funkčné miesto asistent:	PaedDr. František Valášek
spolupracovníci z iných pracovísk KU:	Prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD. (spolupracovník z KH) Prof. PaedDr. Jozef Leščinský, PhD. (spolupracovník z KPGaPS) Prof. zw. dr hab. Zbigniew Marek (spolupracovník z KPGaPS) Prof. Ing. Eduard Bublinec, CSc. (spolupracovník z KBE) Prof. PhDr. Jozef Hrčka, DrSc. (spolupracovník z KTV) Prof. PhDr. Anna Žilová, PhD. (spolupracovník z USV) Doc. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD., m.prof.KU (spolupracovník z KPGaPS) Doc. Ing. Milan Droppa, CSc., m.prof.KU (spolupracovník z katedry MaM) Doc. RNDr. Nadežda Stollárová, CSc., m.prof.KU (spolupracovník z KBE) Doc. RNDr. Marián Trenkler, CSc., m.prof.KU (spolupracovník z KM) Doc. PhDr. Mária Gažiová, PhD. Doc. PhDr. Daniela Kolibová, CSc. (spolupracovník z KPGaVZ) Doc. PhDr. ThDr. Stanislav Košč, PhD. (spolupracovník z USV) Doc. PhDr. Juraj Rusnák, PhD. (spolupracovník z PEP) Doc. ThDr. SSLic. František Trstenský, PhD. (spolupracovník z TF KU) Doc. PhDr. Valentína Trubíniová, CSc. (spolupracovník z PEP) PaedDr. Miloš Jozefčák, PhD. PaedDr. Michaela Šeligová, PhD. PaedDr. Anna Skokanová, PhD. Ing. Edita Tarajčáková, PhD. PaedDr. Beáta Akimjaková, PhD. (spolupracovník z KPEP) PaedDr., Ing. Peter Hanisko, PhD. (spolupracovník z KF) PaedDr. Zdenka Hlaváčová, PhD. (spolupracovník z katedry PEP)

externí spolupracovníci:

PaedDr. Ivana Krupová, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PhDr. Vladimír Littva, PhD. (spolupracovník z FZ)
PhDr. Katarína Majcherová, PhD.
(spolupracovník z katedry SP)
PaedDr. Jozef Zentko, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PaedDr. Eva Dolinská, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PaedDr. Jana Mastišová, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PaedDr. Mária Vargová, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
Anna Nováková
Ing. Peter Varholák, PhD.
PaedDr. Ján Dravecký

Vedecké/umelecké podujatia organizované katedrou

Katedra pravidelne organizuje aktivity pre študentov v rámci **Týždňa vedy a techniky na PF KU v Ružomberku**:

Členovia katedry a ústavu sa každoročne zúčastňujú Týždňa vedy a techniky PF KU v Ružomberku jednak prednáškovou činnosťou, ale aj ďalšími, dôležitými aktivitami, ktoré sú nevyhnutné k skvalitňovaniu informovanosti o špeciálno-pedagogickej činnosti, zabezpečovanej katedrou a ústavom vedy a výskumu špeciálnej pedagogiky, ale aj prezentovaním iných inštitúcií, napr. občianskych združení, ktoré sa na tejto starostlivosti podieľajú.

Účasť na vedeckých konferenciách

Trendy a nové výzvy v špeciálnej pedagogike. Univerzita Komenského Pedagogická fakulta Bratislava. **Bratislava, 23.- 24. 9. 2010**

Týždeň európskej vedy, Katolícka Univerzita. Pedagogická fakulta v Ružomberku. **Ružomberok, 29.11.-3.12. 2010**

Ružomberok, 14.10.2010, PF K v Rk. medzinárodná konferencia:

Dňa 14. októbra 2010 prebehla na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku (PF KU) medzinárodná konferencia s názvom Interdisciplinárny dialóg odborových didaktík. Rokovania, ktoré prebehli v pléne a troch sekciách pod názvami Smery výskumu v odborevej didaktike, Inovácie IKT a odborová didaktika a Potreba dialógu odborových didaktikov sa zúčastnilo viac ako tridsať hostí zo Slovenska a ďalších štyroch štátov Európy. Konferencia vzbudila záujem aj u pracovníkov našej univerzity, ktorých sa aktívne zapojilo do práce viac ako dvadsať z katedier geografie, katechetiky a praktickej teológie, matematiky, informatiky, sociálnej práce, hudby, chémie, špeciálnej pedagogiky, predškolskej a elementárnej pedagogiky a Inštitútu Juraja Páleša v Levoči.

Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov II.

Mestské divadlo v Levoči , 10.-11. november 2010. Obsahom druhého ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie bolo, za účasti významných hostí zo slovenských, poľských, českých a maďarských univerzít a vysokých škôl, reflektovať

tradície a navrhnuť inovácie vo výchove a vzdelávaní učiteľov. Vedecké rokovanie v pléne aj v sekciách bolo zamerané na tradície a inovácie v predškolskej, elementárnej, všeobecnej, špeciálnej, liečebnej a sociálnej pedagogike.

Informácie o poskytovanom vysokoškolskom vzdelávaní

ŠTUDIJNÝ ODBOR 1.1.6 ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA

ŠTUDIJNÝ PROGRAM: ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA A PEDAGOGIKA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH – BAKALÁRSKY STUPEŇ, podľa tohto študijného programu sa v súčasnosti realizuje príprava budúcich odborníkov – vychovávateľov pre špeciálne školstvo v dennej a kombinovanej forme v Levoči. Študijný program Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých sa realizuje v dennej a externej forme štúdia. Bakalársky študijný program, ktorý garantuje doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m. prof. KU je zostavený tak, aby zabezpečil komplexnú odbornú, metodickú a metodologickú prípravu budúcich vychovávateľov pre špeciálne základné školy a zariadenia pre osoby s mentálnym postihnutím. Propedeutické disciplíny sú v ňom zastúpené tak, aby prezentovali potrebné odborné informácie a údaje pre intaktnú populáciu a to filozofické, pedagogické, psychologické, sociologické, biologicko-medicínske a právnické disciplíny, ktoré tvoria normu a základ pre špeciálnu pedagogiku. Štúdium je založené na návšteve prednášok, seminárov a cvičení. Veľmi dôležitú a neodmysliteľnú súčasť tvorí špeciálno-pedagogická prax, ktorá sa realizuje na vopred dohodnutých špeciálnych školách a zariadeniach priamo v špeciálno-pedagogickom teréne, ktorý máme zmluvne ošetrovaný. Katedra zabezpečuje výučbu v dennej a kombinovanej forme bakalárskeho a magisterského štúdia. Štúdium končí štátnou skúškou. Študent môže štátnu skúšku absolvovať vtedy, keď obhájil záverečnú prácu (bakalársku) a diplomovú prácu, ktorej zameranie je orientované na odbornú špeciálnopedagogickú problematiku. Záverečná práca a diplomová práca má korešpondovať s profilom absolventa.

Nevyhnutnou súčasťou výchovy a prevýchovy jednotlivcov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami je funkčný systém s kvalifikovanými pracovníkmi, ktorí sú schopní realizovať výchovné, prevýchovné, diagnostické, kompenzačné, rehabilitačné a špeciálnopedagogické postupy. Cieľom štúdia je získanie širšieho vedného základu z oblasti biologicko-medicínskych vied, psychologicko-sociologických vied, oblasti všeobecnej a špeciálnej pedagogiky s osobitným zreteľom na jeho špeciálno-pedagogickú, metodologickú, vedecko-výskumnú pripravenosť a rehabilitačnú praktickú činnosť. V tejto oblasti získava teoretické a praktické poznatky pre špeciálnu výchovu a prevýchovu, výskum za účelom rehabilitácie jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím, tiež cestou praktík v terénnych pracoviskách rozličnej povahy. V bakalárskom štúdiu záverečná profilácia vyúsťuje v príprave na vychovávateľskú kvalifikáciu pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím. Ďalším cieľom je príprava odborníkov pre terénnu výchovnorehabilitačnú činnosť v práci s rodičmi jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím. Obsah vzdelávania je koncipovaný tak, aby absolvent bol teoreticky a prakticky pripravený pre uvedené požiadavky. Jednotlivé disciplíny predstavujú profilujúce predmety a predmety pomáhajúcich a súvzťažných vied.

Cieľom bakalárskeho študijného programu je príprava na špeciálnu výchovu a prevýchovu, na základe výsledkov ktorých by bol schopný zostaviť individuálny špeciálny výchovný a prevýchovný program (vrátane elementárnej stimulácie, či rozvíjania).

Absolvent špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých Bc. (1. stupeň): - študent počas štúdia získa a pochopí základný obsah špeciálnej pedagogiky, pojmový a kategoriálny aparát, podstatné fakty, pojmy, kategórie, princípy, vzťahujúce sa k interpretácii špeciálno-pedagogických javov a procesov vo všeobecnosti, systemizáciu a deskripciu

súvzťažných výchovných a prevýchovných metód, organizačných foriem, ale i metód používaných v starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,

- zvládne teóriu a prax špeciálnej výchovy a prevýchovy jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím od predškolského veku, školského veku až po dospelosť,
- získa poznatky zo špeciálnej pedagogiky, z príslušných špeciálnych propedeutických disciplín, zo špeciálno-pedagogickej metodológie, diagnostiky, prognostiky, reedukácie, kompenzácie a komplexnej rehabilitácie,
- poznatky vzťahujúce sa k teórii špeciálnej výchovy a prevýchovy v študijnom programe špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých,
- pedagogické, ale najmä špeciálno-pedagogické spôsobilosti, zručnosti (komunikačné, riadiace, diagnostické, reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné a pod.) v konkrétnych podmienkach špeciálnej výchovy a prevýchovy v špeciálnych materských školách, špeciálnych základných školách, odborných učilištiach, domovoch sociálnych služieb a ďalších zariadeniach. Táto skutočnosť sa opiera o povinnú prax, ktorou musí študent v priebehu štúdia prejsť,
- absolvent je schopný transformovať a interpretovať špeciálny výchovný a prevýchovný obsah a alternatívnymi metódami práce ho spracovávať pre konkrétne potreby,
- získa spôsobilosť aplikovať poznatky pomocných vied pri interpretácii špeciálnopedagogických javov a procesov vo vzťahu k správaniu sa detí a mládeže so špeciálnymi výchovnými potrebami,

Praktické zručnosti:

Absolvent bakalárskeho (Bc.1. stupeň) študijného programu: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých získa spôsobilosť:

- pozitívne modifikovať správanie osôb so špeciálnymi výchovnými potrebami,
- je schopný na odbornej úrovni uplatniť teoretické a praktické poznatky študovaného odboru vo svojom zamestnaní, presadzovať ho v záujme cieľov demokratickej spoločnosti, je pripravený podporovať idey integrácie, inklúzie osôb so špeciálnymi výchovnými potrebami medzi intaktnú populáciu,
- má vytvorené základy vlastného vychovávateľského štýlu, má rozvinuté spôsobilosti skúmať kvalitu a účinnosť pedagogickej činnosti, je schopný flexibilne meniť prístupy, stratégie a spôsoby činností a kultivovať rozhodovacie procesy,
- pre elementárnu špeciálno-pedagogickú diagnostiku a prognostiku,
- je schopný chápať a vysvetľovať špeciálno-pedagogické javy a procesy v oblasti mimoškolskej výchovy,
- je schopný účinne aplikovať preventívne a profylaktické opatrenia,
- má odborné predpoklady podporiť a doplniť špeciálne výchovné a prevýchovné aktivity učiteľa v integrovanej triede,
- aplikovať základné poznatky z výpočtovej techniky a elektroniky v špeciálnom výchovnom a prevýchovnom procese,
- spolupracovať s rodinou a ostatnými súčasťami blízkymi okoliu jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- pracovať efektívne v mieste svojho pôsobenia a uplatniť sa aj v tímovej práci,
- je pripravený usmerňovať maximálne možný rozvoj osobnosti jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím po stránke psychickej, fyzickej, sociálnej i duchovnej, napomáhať kompenzácii nedostatkov u týchto jednotlivcov.

Absolvent bakalárskeho (Bc. 1.stupeň) študijného programu: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých je ďalej spôsobilý:

- pracovať ako člen tímu v rámci komplexnej rehabilitačnej starostlivosti,
- je pripravený presadzovať nové trendy v špeciálnej pedagogike a pedagogike mentálne postihnutých v oblasti výchovy a prevýchovy,
- je pripravený na pluralitnosť výchovných a prevýchovných podmienok v odbore, je schopný rešpektovať alternatívnosť prístupov a často i protikladných požiadaviek a očakávaní rôznych spoločenských skupín,
- spolupracovať a podieľať sa na práci záujmových združení pre jednotlivcov s postihnutím (administratívna, organizačná, metodická práca),
- pracovať ako pomocník učiteľa pri výchovno-vzdelávacej práci v špeciálnej triede, škole, špeciálnej základnej škole (pri individuálnom vyučovaní),
- má predpoklady pre teoreticko-odbornú činnosť, starať sa o inováciu svojich poznatkov, spôsobilostí a zručností v rámci odboru špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých,
- orientovať sa v základných právnych normách o sociálno-právnej ochrane detí a mládeže.

Profil absolventa

Pri hľadaní profilu absolventa v novom systéme vysokoškolskej prípravy špeciálnych pedagógov je predovšetkým potrebné ujasniť si, akých odborníkov je potrebné pripravovať, aké odborné a osobnostné kvality má mať absolvent tohto štúdia. Hľadanie odpovedí na tieto zásadné otázky nie je ľahké a jednoduché, bolo, je a bude konfrontáciou rozličných hľadísk, názorov a koncepcií. V dlhodobej a permanentnej diskusii sa vykryštalizovali zásadné hľadiská odborníkov, v mnohom sa zjednotili, v niektorých smeroch prišlo ku kompromisu a je ešte dosť takých otázok, ktoré nie sú doriešené a zostávajú otvorené. V tejto súvislosti treba využiť anticipačné úsilie, včas pripraviť na súčasné integračné trendy v demokratickej spoločnosti.

Pri hľadaní profilu absolventa špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých vychádzame z osobitostí vývinu a formovania osobnosti jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, z osobitostí ich potrieb, z osobitostí ich výchovy, prevýchovy a sociálneho začlenenia, zo zákonitostí vývoja a potrieb modernej demokratickej spoločnosti, ako i z doterajšej histórie prípravy na povolania vychovávateľov a učiteľov (psychopédov) u nás i v zahraničí.

Po stránke kvalitatívnej doterajšie formy a zameranie vzdelávania odborníkov pre prácu jednotlivcov s mentálnym postihnutím neposkytovalo dostatočnú teoretickú orientáciu, dostatočnú vedecko-metodickú prípravu, ani odborne vedenú vysokokvalitnú prax na špecializovaných pracoviskách pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Najviac sa toto štúdium obmedzilo len na oblasť školského veku, takže nepostihlo celý životný cyklus jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím od narodenia až po smrť. Takáto príprava špeciálnych pedagógov v uvedenej špecializácii neposkytovala reálne predpoklady už nevyhnutnej akcelerácie rozvoja pedagogiky mentálne postihnutých ako vedy, ani progresívneho rozvoja komplexnej starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Takto pripravený špeciálny pedagóg sa nestával primeraným partnerom lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov, právnikov a iných odborníkov, ktorí sa podieľali na tejto komplexnej starostlivosti – ani po stránke odbornej, ani po stránke spoločenskej. Celé štúdium špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých je orientované tak, aby kvalitný špeciálny pedagóg po absolvovaní Bc. stupňa bol pripravený usmerňovať maximálne možný rozvoj osobnosti jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím po stránke psychickej, fyzickej, sociálnej i duchovnej, napomáhal kompenzáciou nedostatkov u týchto jednotlivcov, ich rehabilitáciu, emocionálnu a sociálnu stabilizáciu, aby

špeciálnu výchovu a prevýchovu spájal s humánnymi aspektmi, t.j. aby v ňom nebol stres, aby sa vychovávaní necítili ohrození, aby vo výchovnom a prevýchovnom procese panovala radosť, dobrá nálada, zdravá zvedavosť, snaha vedieť viac, spolupráca a pozitívne prežívanie. Ďalej by mal byť absolvent pripravený pre plnenie špeciálno-pedagogických a koordinačných úloh v rámci komplexnej starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, plniť zvýšené nároky na ich socializáciu pre ich včleňovanie do pracovného a spoločenského života. Mal by byť schopný zapojiť sa aj do preventívnej a profylaktickej starostlivosti. Tvorivý prístup absolventa k práci spočíva v tom, že je schopný analyzovať výchovný a prevýchovný proces u jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, prispievať k odstraňovaniu nedostatkov v jeho kvalite a efektívnosti, že je schopný transformovať moderné poznatky z hraničných, pomocných a príbuzných vedných disciplín a z iných systémov výchovy a prevýchovy do vlastnej praxe, je schopný hľadať a vytvárať nové metódy a organizačné formy výchovy a prevýchovy detí, mládeže i dospelaj populácie s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Ako z uvedeného vyplýva, profesionálne a mimo profesionálne povinnosti sú špeciálnopedagogického charakteru – špeciálny pedagóg s vychovávateľskou kvalifikáciou v spomínanom študijnom programe teda nemôže suplovať ani lekára ani pedagóga, psychológa, či sociológa a ďalších odborníkov a ani jeden z týchto odborníkov nemôže suplovať jeho prácu. Je odborníkom s jasne vymedzeným predmetom, cieľom činnosti, vyzbrojený progresívnymi metódami práce s jednotlivcami s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Vysokoškolským odborným štúdiom špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých a určením okruhu pôsobnosti a kompetencie sa začína proces postupného vyrovnávania sa špeciálnych pedagógov s partnermi v teamoch komplexnej starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím po stránke odbornej i spoločenskej. Títo odborníci musia dostať pedagogiku mentálne postihnutých ako povolanie a pedagogiku mentálne postihnutých ako vedný odbor na vyšší stupeň ich vývoja. Bude nevyhnutné zdôrazňovať význam tohto odboru pre modernú demokratickú spoločnosť.

V štúdiu špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých sa diferencuje vychovávateľská a učiteľská príprava formou bakalárskeho a magisterského štúdia, čím je možná široká zástupnosť špeciálnych pedagógov v školách a iných zariadeniach. Príprava špeciálneho pedagóga pre mentálne postihnutých a mentálne postihnutých s viacnásobným postihnutím by nebola úplná, keby obsahovala len prípravu odbornú, teoretickú, metodickú a praktickú. Práca s postihnutými vyžaduje, aby odborník bol morálne a kultúrne zrelým a vyspelým človekom, preniknutým empatiou, asertivitou, vybavený vôľovými a charakterovými vlastnosťami, nevyhnutnými pre povolanie špeciálneho pedagóga, trpezlivosťou, ohľaduplnosťou, obetavosťou. Telesné a duševné zdravie, duševná odolnosť a stálosť, povahová a emocionálna vyrovnanosť, dôslednosť a vytrvalosť, ako aj tvorivý prístup k práci, organizačné schopnosti, schopnosť pracovať v interdisciplinárnom tíme, potreba sebavzdelávania, zvyšovanie kvalifikácie a osobného rastu, prirodzená autorita, patria k základným predpokladom úspešnej špeciálno-pedagogickej práce. Kvalitný vychovávateľ musí byť odborne pripravený, ale najmä kompetentný, angažovaný, kreatívny, flexibilný, sociabilný, so zmyslom pre humor, otvorený a mal by rešpektovať autonómiu osobnosti jednotlivca s mentálnym postihnutím, jeho špecifickými individuálnymi danosťami a osobitosťami, charakteristikami a vlastnosťami. Treba zdôrazňovať práve tieto vlastnosti pri výberoch študentov na štúdium špeciálnej pedagogiky a je nevyhnutné podporovať a rozvíjať ich v rámci prípravy na toto povolanie.

Absolventi študijného programu: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých (Bc. 1. stupeň), získavajú prehľad o špeciálnej pedagogike ako integrovaného vedného odboru, ako aj o jej jednotlivých špecializáciách - tak, že vždy v rámci programu vybranej špecializácie sú tieto poznatky, spôsobilosti, schopnosti a zručnosti podrobnejšie. Je to

nevyhnutné najmä preto, že dieťa iba s jedným druhom postihnutia takmer neexistuje a takmer vždy sú pridružené i ďalšie postihnutia alebo narušenia (zrakové, sluchové, telesné, poruchy učenia, poruchy správania, poruchy reči). Celý prvý stupeň je charakteristický tým, že mimoriadny dôraz sa kladie na teóriu a prax špeciálnej výchovy a prevýchovy, čím je tento stupeň prípravou pre vychovávateľské aktivity. Poznatky sú doplnené pomocnými vedami akými sú pedagogika, psychológia, sociológia, biológia, patobiológia, patopsychológia, sociálna patológia a ďalšie. Študijné programy v tejto špecializácii sú zostavené ako kombinácia dvoch špeciálno-pedagogických zameraní v tomto prípade s pedagogikou mentálne postihnutých.

Absolventi študijného odboru: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých sú spôsobilí vykonávať podľa dosiahnutého stupňa profesiu:

Vychovávateľ v špeciálnych výchovných zariadeniach pre deti s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím v predškolskom, školskom, adolescentnom a dospelom veku: špeciálne základné školy, odborné učilištia - najmä ich školské kluby, centrá voľného času, špeciálne výchovné zariadenia (diagnostické centrá pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, reedukačné centrá pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, liečebnovýchovné sanatória pre deti a mládež s mentálnym postihnutím) – Bc. 1. stupeň.

Vychovávateľ pre hore uvedené zariadenia je spôsobilý organizovať, projektovať, modelovať, riešiť rôzne výchovné situácie, metodicky spracovať konkrétne výchovné programy pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, ako aj navrhovať a realizovať špeciálne programy pre jednotlivé časti obsahu špeciálnej výchovy a prevýchovy, pozitívne výchovne ovplyvňovať deti, mládež a dospelých s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, ďalej je spôsobilý výchovne podporiť výchovno-vzdelávaciu prácu učiteľa, ako aj spoluprácu s rodinou jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. V novom poňatí bude špeciálny pedagóg teoreticky a prakticky erudovaný odborník pre špeciálnu výchovu a prevýchovu jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Absolvovaním bakalárskeho štúdia špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých získa absolvent spôsobilosť pre:

- špeciálnu výchovnú prácu v špeciálnych materských školách,
- špeciálnu výchovnú prácu v špeciálnych základných školách,
- špeciálnu výchovnú prácu v praktickej škole pre deti s mentálnym postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v špecializovaných triedach pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v domovoch mládeže pre mládež s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v mimoškolských zariadeniach vyššie uvedených škôl,
- špeciálnu výchovnú prácu v domovoch sociálnych služieb pre osoby s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v domovoch mládeže pri odborných učilištiach pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu pre jednotlivcov s autizmom,
- špeciálnu výchovnú prácu v chránených dielňach pre osoby s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú a prevýchovnú prácu v špeciálnych výchovných zariadeniach (diagnostických centrách pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, reedukačných centrách pre deti a mládež s mentálnym postihnutím),
- špeciálnu výchovnú prácu v školách a zariadeniach v integrovaných podmienkach vzdelávania.

ŠTUDIJNÝ ODBOR 1.1.6 ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA

ŠTUDIJNÝ PROGRAM ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA A PEDAGOGIKA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH – MAGISTERSKÝ STUPEŇ, DENNÁ A KOMBINOVANÁ FORMA,

Obsah študijného programu vychádza zo študijného odboru 1.1.6 Špeciálna pedagogika a nadväzuje na bakalársky študijný program. Študent po absolvovaní magisterského študijného programu bude schopný sledovať nové poznatky v rýchlo sa rozvíjajúcich špecializáciách Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, medicíny, biologických, psychologických, pedagogických, sociálnych, legislatívnych a právnych vedách vo vzťahu k jednotlivcom s mentálnym postihnutím, s mentálnym a viacnásobným postihnutím. V priebehu štúdia získa najdôležitejšie vedomosti, schopnosti, spôsobilosti a zručnosti potrebné pre výučbu v špeciálnych základných školách. Poslucháč ovláda odborný obsah príslušných vedných disciplín ako špecifickú oblasť ľudského poznania.

S týmito vedomosťami dokáže aktívne pracovať a využívať ich. Bude spôsobilý celoživotne si rozširovať vedomosti, spôsobilosti a zručnosti vo svojej špecializácii. Študent má primerané poznatky z metód výskumu a vývoja špeciálnej didaktiky pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím.

Študijný program je zostavený tak, aby zabezpečil komplexnú odbornú, metodickú a metodologickú prípravu budúcich špeciálnych pedagógov – učiteľov pre špeciálne základné školy so zameraním na jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Disciplíny v ňom zastúpené prezentujú potrebné odborné informácie a poznatky z pedagogiky mentálne postihnutých, zo špeciálnej pedagogiky a z ďalších participujúcich disciplín nevyhnutných ku kvalitnému vyučovaniu jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Štúdium pozostáva z prednášok, seminárov a cvičení. Súčasťou štúdia je špeciálnopedagogická prax študentov priamo v teréne. Štúdium končí štátnou skúškou, predpokladom na jej ukončenie je obhajoba diplomovej práce so zameraním na odbornú špeciálnodidaktickú problematiku.

Teoretické poznatky

Ťažisko vzdelávacieho procesu v teoretickej rovine spočíva v prednáškach a čiastočne seminároch, v praktickej činnosti na cvičeniach a priamo v konkrétnych podmienkach špeciálnych základných škôl. Študent ovláda súčasné teoretické modely kognitívnej socializácie a vzdelávania človeka. Poskytujú sa mu široké teoretické poznatky, ktoré sú potrebné pre zvládnutie učiteľskej spôsobilosti pri vyučovaní svojej špecializácie. To predpokladá aj individuálne štúdium jednotlivca a u každého poslucháča dobrý prehľad v odbornej literatúre. Študent magisterského učiteľského štúdia Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, získava teoretické vedomosti tak, aby bol pripravený pre špeciálnu učiteľskú prácu v špeciálnych základných školách a v špeciálnych základných školách pre žiakov s viacnásobným postihnutím. Špecializované predmety umožnia študentovi získať poznatky z teórie vyučovania jednotlivcov s mentálnym postihnutím, rozvinúť jeho špeciálnopedagogické spôsobilosti a zručnosti v konkrétnych podmienkach výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych základných školách. Teoretické poznatky umožnia študentovi vytvorenie základov vlastného učiteľského štýlu, rozvinúť jeho schopnosti, skúmať kvalitu a účinnosť špeciálno-pedagogickej činnosti a schopnosť flexibilne meniť prístupy, stratégie a spôsoby činnosti, kultivovať rozhodovacie procesy. Zároveň umožnia študentovi ich uplatnenie v zamestnaní v záujme cieľov spoločnosti, čo znamená, že bude pripravený podporovať myšlienky integrácie, inklúzie jednotlivcov s mentálnym postihnutím medzi intaktnú populáciu. Všetky teoretické poznatky, spôsobilosti, zručnosti a schopnosti získané vo všestrannej príprave na špeciálno-pedagogickú činnosť využije k naplneniu výchovnovzdelávacích cieľov a k šíreniu najnovších výchovno-vzdelávacích metód a postupov v školskej práci s mentálne postihnutými, mentálne a viacnásobne postihnutými.

V teoretickej príprave získa študent aj základné poznatky z výpočtovej techniky a elektroniky v špeciálnom výchovno-vzdelávacom procese, čo mu umožní vybavenosť takými kompetenciami, aby sa mohol stať iniciátorom a nositeľom zmien špeciálneho a integrovaného školstva a pripravenosť presadzovať nové trendy v špeciálnej pedagogike a naďalej sa v odbore vzdelávať.

Praktické zručnosti

Praktické zručnosti získa poslucháč magisterského študijného programu na seminároch a cvičeniach. Dôležitým doplnkom vzdelávacieho procesu je i špeciálnopedagogická prax. Semináre by mali preukázať praktickú aplikáciu teoretických vedomostí, pričom zadávaním seminárnych prác sa sleduje schopnosť poslucháča pre samostatnú tvorivú prácu a narábanie s dostupnou, najnovšou odbornou literatúrou a prameňmi, nevynímajúc staršie pramene, hlavne pokiaľ ide o komparatívnu a historickú prácu. Dôležité je viesť študentov k analytickému a syntetickému uvažovaniu, k osvojovaniu si nových poznatkov a kritickému hodnoteniu, naučiť ich kriticky argumentovať a vedieť zaujať a obhájiť vlastný názor na problém. Študenti špecializácie Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých by mali vedieť výsledky svojej vedecko-výskumnej činnosti publikovať v podobe vedeckých štúdií a odborných prác. Praktické zručnosti získa absolvent v priebehu priebežnej a súvislej špeciálno-pedagogickej praxe. Predmety, ktoré tvoria obsah študijného programu Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, sa v nich teoretické vedomosti konkretizujú do praktických súvislostí výkonu povolania. Veľký význam sa prikladá cvičeniam zo špeciálnych metodík predmetov špeciálnych základných škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktoré pripravujú absolventa na vyučovanie v špeciálnych základných školách pre žiakov s mentálnym postihnutím po praktickej stránke. Poslucháč je schopný tvorivo rozvíjať tieto poznatky v praxi ďalej a konfrontovať ich s určitými výsledkami. Má prehľad aj v spôsoboch nadviazania kontaktov s centrami, ktoré sa zaoberajú rozvojom praktických zručností v špeciálnych základných školách pre žiakov s mentálnym postihnutím. Študent bude pripravený na včasnú intervenciu, použitie konkrétnych metód a techník, ktoré pomáhajú jednotlivcovi s mentálnym postihnutím a narušením odstraňovať a zmierňovať jeho špecifické problémy. Teoretické vedomosti umožnia poslucháčovi aplikáciu alternatívnych spôsobov výchovy a vzdelávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím a narušením, využívanie poznatkov tak z propedeutických disciplín, ako aj špeciálno-pedagogickej diagnostiky, prognostiky a komplexnej rehabilitácie. Študent bude schopný stotožniť sa s filozofiou vyučovania a vzdelávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím, ktorej zmysel spočíva v celkovej kultivácii osobnosti a otvorenia ich vývinových a individuálnych schopností, možností, daností a talentov. Dokáže pochopiť jedinečnosť a neopakovateľnosť osobnosti jednotlivca s postihnutím a narušením v spoločnosti ostatných ľudí. Poslucháč bude mať rozvinuté špeciálno-pedagogické spôsobilosti (komunikatívne, riadiace, diagnostické, tímovej spolupráce a iné). Vo svojej profesii sa stane partnerom lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov, právnikov a iných odborníkov a terénnych pracovníkov. Preto absolvent získa nielen predpoklady zvládnuť svoju vlastnú špecializáciu, ale aj iné vedné disciplíny. Absolvent bude pripravený na pluralitnosť školských podmienok v odbore, bude schopný rešpektovať alternatívne prístupy a často aj protikladné požiadavky a očakávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím.

Profil absolventa

Absolvent magisterského (učiteľského) štúdia je pripravený pre špeciálnopedagogickú prácu v špeciálnych základných školách, špeciálnych výchovných zariadeniach, v špeciálnych triedach a ďalších špeciálnych zariadeniach pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Získa základné vedomosti, spôsobilosti a zručnosti – všeobecné, odborné a špeciálne, a to prostredníctvom obsahu predmetov špeciálno-pedagogického základu a špecializácie

Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých. Na základe získanej kvalifikácie pre špeciálnu výchovu, prevýchovu, nadobudne kvalifikáciu pre vyučovanie a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, k realizácii špeciálno-pedagogickej diagnostiky a poradenstva pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím, konkrétne s mentálnym postihnutím v kombinácii s poruchami správania v kvalite asociálnosti a antisociálnosti.

V oblasti špecializovanej odbornosti bude pripravený zvládnuť základné požiadavky teórie a praxe špeciálnej výchovy, prevýchovy, vyučovania a vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím v kombinácii s poruchami správania v kvalite asociálnosti a antisociálnosti. Bude disponovať vedomosťami z odboru špeciálnej pedagogiky, z príslušných propedeutických disciplín, zo špeciálno-pedagogickej diagnostiky a prognostiky a komplexnej rehabilitácie. S nárokmi na špeciálno-pedagogickú diagnostickú činnosť súvisia tiež otázky odbornej intervencie, konkrétnych metód a techník, ktoré pomáhajú žiakovi s mentálnym postihnutím odstraňovať jeho špecifické problémy. Absolvent je v tomto prípade schopný poskytnúť adekvátnu špeciálno-pedagogickú podporu. Absolvent má rozvinuté pedagogické a špeciálno-pedagogické spôsobilosti (komunikatívne, riadiace, diagnostické, korektívne a pod.) v konkrétnych podmienkach špeciálneho výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych základných školách a špeciálnych školských zariadeniach. Je schopný stotožniť sa s filozofiou špeciálnej výchovy, prevýchovy, vyučovania a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorých zmysel spočíva v celkovej kultivácii dieťaťa, otvorenie a nabudenie jeho vývinových a individuálnych daností a možností. Je schopný interpretovať a transformovať obsah špeciálnej výchovy, prevýchovy, vyučovania a vzdelávania, alternatívnymi metódami ho spracovať pre konkrétne individualizované potreby.

Má vytvorený základ vlastného učiteľského štýlu, má rozvinuté spôsobilosti a zručnosti skúmať kvalitu a účinnosť špeciálno-pedagogickej činnosti, je schopný flexibilne meniť prístupy, stratégie a spôsoby činností a kultivovať rozhodovacie procesy. Je schopný na odbornej úrovni uplatniť teoretické vedomosti študovaného odboru vo svojom zamestnaní, presadzovať ich v záujme cieľov spoločnosti, to znamená, že je pripravený podporovať myšlienky integrácie a inklúzie osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami medzi intaktnú populáciu. Je pripravený na pluralitosť školských podmienok v odbore, je schopný rešpektovať alternatívnosť prístupov a často i protikladných požiadaviek a očakávaní rôznych spoločenských skupín. Jeho kvalifikácia je založená na špeciálnej bio-psycho-socio-didaktickej kompetencii. Je odborníkom na špeciálnu didakticko-metodickú transformáciu vzdelávacieho obsahu, na komunikáciu so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Dokáže otvárať a sprostredkovať poznanie jednotlivcom rôznych vekových kategórií (predškolský vek, školský vek, adolescenciu, až po dospelosť). Dokáže pochopiť jedinečnosť a neopakovateľnosť osobnosti jednotlivca s postihnutím v spoločnosti, porozumieť mu a je pripravený svojou činnosťou naplňovať jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie, prevýchovnovzdelávacie potreby. Všetky vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a schopnosti získané vo všestrannej príprave na špeciálno-pedagogickú prácu využíva k naplneniu špeciálnych výchovno-vzdelávacích cieľov. Je šíriteľom najnovších špeciálnych výchovných, prevýchovných, vyučovacích, vzdelávacích zásad, metód, organizačných foriem, prostriedkov a postupov v školskej i mimoškolskej činnosti. Špeciálno-pedagogická kvalifikácia študentovi zabezpečí také kompetencie, aby sa mohol stať iniciátorom a nositeľom zmien špeciálneho, integrovaného a inkluzívneho školstva. Bude pripravený presadzovať nové trendy v špeciálnej pedagogike a ďalej sa v odbore vzdelávať. Príprava absolventa magisterského študijného programu Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých je orientovaná aj pre teoreticko-odbornú a vedeckovýskumnú činnosť v odbore špeciálnej pedagogiky. Absolvent bude schopný stotožniť sa s filozofiou špeciálneho vyučovania a vzdelávania jednotlivcov s mentálnym a viacnásobným postihnutím, ktorej

zmysel spočíva v celkovej kultivácii osobnosti s postihnutím a narušením, a otvorenia ich vývinových a individuálnych možností. Dokáže pochopiť jedinečnosť osobnosti jednotlivca s postihnutím a narušením v spoločnosti ostatných ľudí. Absolvent bude mať rozvinuté pedagogické, ale hlavne špeciálno-pedagogické schopnosti (komunikatívne, riadiace, diagnostické, tímovej spolupráce a iné). Vo svojej profesii sa stane partnerom lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov, právnikov a iných odborníkov a terénnych pracovníkov. Preto absolvent získa nielen predpoklady zvládnuť svoj vlastný odbor, ale aj iné vedné disciplíny. Absolvent bude pripravený na pluralitnosť školských podmienok v odbore, bude schopný rešpektovať alternatívne prístupy a často aj protikladné požiadavky a očakávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Absolventi sa uplatnia predovšetkým ako učitelia:

- v špeciálnych základných školách vzdelávacieho variantu A, B, C,
- v praktických školách,
- v špeciálnych základných školách pri špeciálnych výchovných zariadeniach,
- v špeciálnych triedach v základných školách,
- v špeciálno-pedagogických poradniach pri práci s jednotlivcami s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím v kombinácii s poruchami správania v kvalite asociálnosti a antisociálnosti,
- v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,
- v detských integračných centrách,
- v inštitúciách pracovného poradenstva,
- v alternatívnych zariadeniach výchovného charakteru,
- v školách bežného typu so zavedenou integráciou žiakov s mentálnym postihnutím,
- v strediskách komplexnej rehabilitácie,
- v dobrovoľných neziskových organizáciách pre osoby s mentálnym postihnutím,
- v terénnej práci s rodinami s deťmi s mentálnym postihnutím,
- vo vedecko-výskumných pracoviskách,
- ako učitelia predmetu Špeciálna pedagogika na stredných školách.

Po absolvovaní bakalárskej a magisterskej vysokoškolskej špeciálno-pedagogickej prípravy je absolvent spôsobilý pracovať v oblasti vedy a výskumu. Absolvent tohto štúdia má možnosť po splnení príslušných požiadaviek pokračovať v prehľbovaní odborných poznatkov vo vedeckovýskumnej činnosti.

Denné štúdium:

Organizácia denného štúdia vychádza vo všetkých ročníkoch z princípov kreditového štúdia, ktoré sú sformulované vo vyhláske o kreditovom štúdiu a v predpisoch univerzity a fakulty (študijný poriadok, disciplinárny poriadok, štatút fakulty a pod.).

Externé štúdium:

Externé štúdium prebieha kombinovanou formou. Hlavné dokumenty (študijný poriadok a študijný program) sú spoločné pre dennú a externú formu. Sú publikované spolu so základnými informáciami o fakulte, katedrách a učiteľoch a o ďalších pracoviskách v ročenke: Informácie o štúdiu, ktorá je vydaná v papierovej forme, informácie o fakulte sú zverejnené a priebežne sa aktualizujú na webovej stránke fakulty.

Skúšky:

Prihlasovanie a zapisovanie skúšok je zabezpečené elektronickou formou prostredníctvom ABAKUSU. Skúšajúci učitelia oznamujú výsledky skúšok na všetkých formách štúdia cez ABAKUS.

Rigorózne konanie

O vykonanie rigorózneho skúšky na Pedagogickej fakulte Katolíckej Univerzity v Ružomberku sa môžu uchádzať absolventi študijných odborov vysokoškolského štúdia, v ktorých sa udeľuje akademický titul "magister" (ďalej len uchádzač). Rigoróznou skúškou a obhajobou rigorózneho práce preukazuje uchádzač pred komisiou pre rigorózne skúšky (ďalej len komisia) hlbšie vedomosti v širšom základe zvoleného študijného odboru, spôsobilosť osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe a schopnosť aplikovať získané vedomosti tvorivým spôsobom v praxi. Podmienkou pre podanie prihlášky na rigoróznou skúšku na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku je spravidla 1 rok praxe v danom odbore. Na doktorandskom stupni štúdia špeciálnej pedagogiky je študijný odbor zameraný nielen na rozšírenie poznatkov založených na súčasnom stave poznania, ale najmä na vlastnom príspevku študenta k nemu, ktorý je výsledkom vedeckého bádania a samostatnej tvorivej činnosti. Študijný program sa orientuje najmä na teoretické poznatky a ich praktickú aplikáciu v oblasti špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých so zameraním na problémy súvisiace s výchovou a vzdelávaním jednotlivcov s mentálnym a mentálnym a viacnásobným postihnutím. Cieľom je výchova vedeckých a odborných pracovníkov a ich uplatnenie pri získavaní nových teoretických poznatkov, pri plánovaní a riadení činností súvisiacich s výchovou a vzdelávaním detí a žiakov s mentálnym a mentálnym a viacnásobným postihnutím s možným dopadom na kvalitu života jednotlivcov s mentálnym a mentálnym a viacnásobným postihnutím.

Celoživotné vzdelávanie:

Celoživotné vzdelávanie zabezpečuje vyššiu mieru zamestnanosti občanov, ich väčšiu flexibilitu na trhu práce, osobný rozvoj, prispieva k väčšej sociálnej súdržnosti a blahobytu, podporuje rozvoj aktívneho občianstva v národnom i európskom priestore. Podporuje dôležitý aspekt – trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti. Na katedre špeciálnej pedagogiky sa z rôznych foriem ďalšieho vzdelávania realizuje predovšetkým rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky. Táto aktivita sa realizuje s cieľom umožniť každému občanovi doplniť, rozšíriť a prehĺbiť si získané vzdelanie a zdokonaľiť odbornú a pedagogickú spôsobilosť pedagogických pracovníkov. V súčasnosti sú frekventantmi rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky ľudia, ktorí sa chcú z rôznych dôvodov ďalej vzdelávať aj po absolvovaní vysokoškolského štúdia.

Mobility na Katedre špeciálnej pedagogiky

Mgr. Leoš Šebela	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	ZS 2009/2010	Univerzita Hradec Králové
dr Beata Bocian	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Akademia Podlaska
prof. Iwona Chrzanowska	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Akademia Pedagogiczna w Łodzi
dr Beata Jachimczak	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Akademia Pedagogiczna w Łodzi
prof. Edward Jarmoch	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Akademia Podlaska
dr Aleksandra Siedlaczek-Szwed	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Akademia Jana Długosza w Czestochowie
prof. Tamara Zacharuk	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Akademia Podlaska
dr Danuta Grzesiak-Witek	špeciálna pedagogika	PF KU	mobilita za účelom výučby – Erasmus	LS 2009/2010	Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Na Katedre špeciálnej pedagogiky a Ústave špeciálnej pedagogiky sa výskumné aktivity zaoberali

- Katechetickým rozmerom edukácie žiakov s mentálnym postihnutím
- Historiografiou špeciálnej pedagogiky
- Technikami aktívnej muzikoterapie
- Zamestnávaním osôb s mentálnym postihnutím

V roku 2011 sa výskum zameria na riešenie vedecko-výskumných úloh

- Výchovno-vzdelávacími problémami v špeciálnych základných školách
- Výskytom porúch správania, ich príčinami a elimináciou u žiakov v špeciálnych základných školách
- Inkluzívnymi tendenciami v špeciálnom školstve na Slovensku a v medzinárodnom kontexte
- Prevenciou a profylaxiou závislostí u žiakov s mentálnym postihnutím
- Integrovanými tendenciami v špeciálnych základných školách na Slovensku

Plán zvyšovania kvalifikácie členov katedry špeciálnej pedagogiky a členov ústavu vedy a výskumu špeciálnej pedagogiky

Zvyšovanie kvalifikácie vedecko-pedagogických zamestnancov

Cieľavedomou činnosťou vytvárame priestor pre zvyšovanie kvalifikácie členov katedry a ústavu. Táto činnosť sa realizuje hlavne v týchto oblastiach:

- vytváranie podmienok pre kvalifikačný rast pracovníkov v kontexte s prípravou nových študijných programov,
- vytváranie predpokladov pre úspešné habilitačné konania,
- systematická jazyková príprava.

Publikácie členov katedry vykazované za rok 2010

Komparatívna špeciálna pedagogika / Helena Oriechiková, Alexandra Kastelová, Anna Skokanová, Štefan Vašek. - [1. vyd.]. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - 262 s. - ISBN 978-80-8084-536-0.

Snoezelen / Helena Oriechiková, Jana Hrčová. - [1. vyd.]. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - 88 s. - ISBN 978-80-8084-639-8.

Concept of special education for pupils with mental disability in Slovakia / Helena Oriechiková, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3.

In: [Reprendre les couleurs d'un papillon ... dans un cercle de la thérapie et de la resocialisation. Réflexions des pédagogues spéciaux](#) = To regain the colours of a butterfly... in the circle of therapy and resocialization. Special pedagogues' deliberations / Adam Stankowski. - Fribourg : Association internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3, S. 121-128.

Les comparaisons du système de l'éducation spéciale préprimaire pour les enfants handicapés mentaux dans la République slovaque, dans la République tchèque et dans la République polonaise = Comparison of the system of pre-primary special education for children with mental disability in the Slovak Republic, Czech Republic and Polish Republic / Anna Skokanová. - [1. éd.]. - Fribourg : Association Internationale S.É.C.T., 2009. - 73 s. - ISBN 978-2-9700690-6-5.

Aspects choisis de pédagogie spécialisée sur la base de la philosophie chrétienne = Selected aspects of special education based on christian understanding / Oľga Račková. - [1. éd.]. - Fribourg : Association Internationale S.É.C.T., 2009. - 71 s. - ISBN 978-2-9700690-9-6.

La formation professionnelle des élèves malvoyants en Slovaquie / Edita Tarajčáková. - [1. éd.]. - Fribourg : Association Internationale Sciences, Éducation, Cultures, Traditions, 2010. - 63 s.; [3 AH]. - ISBN 978-2-9700716-1-7.

Uplatňovanie prosociálneho výchovného štýlu v inštitucionalizovaných predškolských zariadeniach niektorých krajín / Anna Skokanová, Soňa Szellejová, 2009/10.

In: [Naša škola](#) : odborný metodický časopis pre učiteľov materských škôl a 1. stupňa základných škôl. - ISSN 1335-2733, Roč. 13, č. 3 (2009/10), s. 6-11.

Rozvoj prosociálneho správania / Anna Skokanová, Soňa Szellejová, 2008/09.

In: [Predškolská výchova](#) : celoštátny časopis pre rodičov, jasle a materské školy. - ISSN 0032-7220, Roč. 63, č. 5 (2008/09), s. 41-44.

Astronomia w kótkach zainteresowań dla osób niepełnosprawnych psychicznie / Peter Hanisko, Anna Skokanová, 2010. - ISBN 978-83-930816-1-5.

In: [Wieloaspektowość problematyki pomocy dziecku i rodzinie w sytuacji kryzysowej](#) : teoria i praktyka : praca zbiorowa, cz. 2 / red. nauk. Andrzej Gretkowski, Irena Kurlak, Barbara Wolny, Edmund Juško. - Stalowa Wola-Tarnów : Studio Książki, 2010. - ISBN 978-83-930816-1-5, S. 337-345.

Communication in the process of integrated education of pupils with mental disability / Helena Oriechiková, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3.

In: [Reprendre les couleurs d'un papillon ... dans un cercle de la thérapie et de la resocialisation. Réflexions des pédagogues spéciaux](#) = To regain the colours of a butterfly... in the circle of therapy and resocialization. Special pedagogues' deliberations / Adam Stankowski. - Fribourg : Association internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3, S. 194-206.

Feminization in education in Slovakia, its acts and effects / Helena Oriechiková, 2010. - ISBN 978-2-9700716-8-6.

In: [La science et la formation du troisième millénaire](#) : analyse à partir d'une sélection de pays de l'Union européenne / Monika Sraga. - Fribourg : S.É.C.T., 2010. - ISBN 978-2-9700716-8-6, S. 51-65.

Information resources used in visually handicapped education / Edita Tarajčáková, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1.

In: [Antropotechnique, Culture Technique and Sociology Technique in Special Needs Pedagogy](#) = Antropotechnika - kulturotechnika - socjotechnika w pedagogice specjalnej : volume II / edited by Adam Stankowski, Katarzyna Gabryś. - Katowice : Gnome, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1, S. 70-74.

Wychowanie zdrowotne dzieci ze specjalnymi potrzebami wychowawczo-edukacyjnymi w przedszkolach specjalnych / Anna Skokanová, 2009. - ISBN 978-83-61307-84-6.

In: [Edukacja zdrowotna szansą na poprawę jakości życia człowieka](#) / red. nauk. Marian Wolicki, Barbara Wolny, Władysław Pańczyk. - Stalowa Wola : Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 2009. - ISBN 978-83-61307-84-6, S. 192-203.

Utvárانيا osobnostných kvalít detí mladšieho školského veku v prostredí katolíckej školy / Oľga Račková, 2010. - ISBN 978-83-62648-16-0.

In: [Przeobrażenia w kulturze i edukacji na przełomie XX i XXI wieku](#) / red. Małgorzata Karwatowska, Adam Siwiec. - Chełm : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, 2010. - ISBN 978-83-62648-16-0, S. 303-309.

Wpływ konstruktywnego nauczyciela na rozwój osobowości dzieci z opóźnieniem mentalnym / Helena Oriechiková, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1.

In: [Antropotechnique, Culture Technique and Sociology Technique in Special Needs Pedagogy](#) = Antropotechnika - kulturotechnika - socjotechnika w pedagogice specjalnej : volume II / edited by Adam Stankowski, Katarzyna Gabryś. - Katowice : Gnome, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1, S. 55-63.

Kultywacja poprzez spirytualność - zwrot do psychagogii w filozofii wychowania : (potrzeba duchowego wymiaru u młodzieży z grup ryzyka) / Oľga Račková, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1.

In: [Antropotechnique, Culture Technique and Sociology Technique in Special Needs Pedagogy](#) = Antropotechnika - kulturotechnika - socjotechnika w pedagogice specjalnej : volume II / edited by Adam Stankowski, Katarzyna Gabryś. - Katowice : Gnome, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1, S. 191-195.

Zmiany w zachowaniu funkcji poznawczych i emocjonalnych wymiary edukacji uczniów szkoły podstawowej = Modification of behavior in cognitive and emotional dimensions of educative pupils of primary education / Anna Skokanová, 2010. - ISBN 978-83-62249-03-9.

In: [Edukacja zdrowotna w nowej "Podstawie programowej"](#) : nowy kierunek szkolnej edukacji zdrowotnej / red. Edmund Juško, Barbara Wolny, Andrzej Gretkowski. - Stalowa Wola : Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie KUL Jana Pawła II. w Stalowej Woli, 2010. - ISBN 978-83-62249-03-9, S. 207-214.

La prévoyance sociale dans des établissements rééducatifs en Slovaquie pour les filles adolescentes psychosocialement frappées = Social care for psychosocially disabled juvenile girls in correctional establishments in the Slovak republic / Anna Žilová, Anna Skokanová, Beáta Akimjaková, 2009. - ISBN 978-8-8399-0609-8.

In: [Nouveaux trends dans le domaine des Sciences humaines et naturelles](#) / ed. François Miche. - Fribourg : Association Internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-8399-0609-8, S. 81-88.

Le sens de la plénitude de vie comme prédiction de la qualité de vie des étudiants = Meaningfulness of Life as a Prediction of Students Life Quality / Dagmar Rusková, Ľubica Vašková, Antónia Tisovičová, 2009. - ISBN 978-2-8399-0609-8.

In: [Nouveaux trends dans le domaine des Sciences humaines et naturelles](#) / ed. François Miche. - Fribourg : Association Internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-8399-0609-8, S. 211-216.

Ženské rehoľné rády v dobe totality na Slovensku / Helena Oriješčiková, 2009. - ISBN 978-80-7368-725-0.

In: [Člověk - dějiny - hodnoty IV](#) : (jako filozofický, sociologický a politologický problém) / ed. Jelena Petrucijová, Jaromír Feber. - Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, 2009. - ISBN 978-80-7368-725-0, S. 209-222.

Twórczość, jak my ją widzimy = Tvorivosť ako ju vidíme my / Gabriela Pavlendová, Antónia Tisovičová, 2009. - ISBN 978-83-60837-43-6.

In: [Edukacja i wychowanie ku wartościom](#) : zagadnienia społeczno-edukacyjne-wychowawcze : cz. I / red. Mirosław Zbigniew Babiarz. - Gliwice : UKiP J&D Gębka, 2009. - ISBN 978-83-60837-43-6, S. 55-67.

Zmiany w edukacji dzieci z retardacją mentalną na ISCED 1 w Słowacji = Changes in the education of pupils with disabilities at ISCED 1 in Slovakia / Helena Oriješčiková, 2010. - ISBN 978-83-7455-136-6. - Požadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Edukacja elementarna](#) : wyzwania, konteksty, dylematy / Aleksandra Skwrońska-Kruszewska. - Częstochowa : Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, 2010. - ISBN 978-83-7455-136-6, S. 25-38.

Transcendencia utrpenia v evolučnej perspektíve civilizácie lásky / Oľga Račková, 2009. - ISBN 978-80-7368-725-0.

In: [Člověk - dějiny - hodnoty IV](#) : (jako filozofický, sociologický a politologický problém) / ed. Jelena Petrucijová, Jaromír Feber. - Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, 2009. - ISBN 978-80-7368-725-0, S. 84-90.

Youth with Mental Disabilities - Offenders or Victims of Violence? / Mária Vajová, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3.

In: [Reprendre les couleurs d'un papillon ... dans un cercle de la thérapie et de la resocialisation. Réflexions des pédagogues spéciaux](#) = To regain the colours of a butterfly... in the circle of therapy and resocialization. Special pedagogues' deliberations / Adam Stankowski. - Fribourg : Association internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3, S. 81-88.

Cultivation through Spirituality (Dangerous Young People's Need of Spiritual Dimension) / Oľga Račková, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3.

In: [Reprendre les couleurs d'un papillon ... dans un cercle de la thérapie et de la resocialisation. Réflexions des pédagogues spéciaux](#) = To regain the colours of a butterfly... in the circle of therapy and resocialization. Special pedagogues' deliberations / Adam Stankowski. - Fribourg : Association internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3, S. 25-32.

Quelques possibilités de prévention des troubles du comportement chez les adolescentes / Anna Skokanová, 2009. - ISBN 978-2-8399-0609-8.

In: [Nouveaux trends dans le domaine des Sciences humaines et naturelles](#) / ed. François Miche. - Fribourg : Association Internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-8399-0609-8, S. 127-134.

Social factors influencing the emergence of behavioral disorders in adolescent girls / Antónia Tisovičová, Anna Skokanová, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3.

In: [Reprendre les couleurs d'un papillon ... dans un cercle de la thérapie et de la resocialisation. Réflexions des pédagogues spéciaux](#) = To regain the colours of a butterfly... in the circle of therapy and resocialization. Special pedagogues' deliberations / Adam Stankowski. - Fribourg : Association internationale SÉCT, 2009. - ISBN 978-2-9700690-0-3, S. 41-63.

Social Care for Psychosocially Disabled Juvenile Girls in Re-education Facilities in the Slovak Republic / Anna Žilová, Anna Skokanová, Beáta Akimjaková, 2009. - ISBN 978-83-7455-130-4.

In: [Between Theory and Practice - a Modern View on the Social Work](#) / eds. Danuta Marzec, Blahoslav Kraus, Anna Žilová. - Częstochowa : Jan Długosz University in Częstochowa, 2009. - ISBN 978-83-7455-130-4, S. 193-200.

Špeciálna katechéza jednotlivcov s mentálnym postihnutím = Special Catechist of Individuals with Mental Handicap / Anna Skokanová, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Tradičie a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov II.](#) : špeciálna, sociálna a liečebná pedagogika / Ivana Krupová, Beáta Akimjaková (eds.). - Levoča : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Inštitút Juraja Páleša v Levoči, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5, S. 133-138.

Delikvencia mládeže = Youth Delinquency / Mária Vajová, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Tradičie a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov II.](#) : špeciálna, sociálna a liečebná pedagogika / Ivana Krupová, Beáta Akimjaková (eds.). - Levoča : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Inštitút Juraja Páleša v Levoči, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5, S. 167-173.

Sebareflexia a kompetencie v práci učiteľa = Introspection and competence in works teacher / Helena Oriechiková, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov II.](#) : špeciálna, sociálna a liečebná pedagogika / Ivana Krupová, Beáta Akimjaková (eds.). - Levoča : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Inštitút Juraja Páleša v Levoči, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5, S. 55-61.

Ohlasy:

2011 [4] SIEDLACZEK-SZWED, Aleksandra. Učiteľ vo výchovno-vzdelávacom procese=The teacher in the educational process. [online]. In Odborová didaktika - interdisciplinárny dialóg : zborník z konferencie : 20. 10. 2011, Ružomberok. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011, s. 2, 8. Dostupné na internete

<http://konod.ku.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=60>

Ženské rehoľné rády a ich úlohy vo výchovno - vzdelávacej starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím v kontexte histórie = Women's religious orders and their role in education - the educational welfare of individuals with intellectual disabilities in the context of history / Helena Oriechiková, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov II.](#) : špeciálna, sociálna a liečebná pedagogika / Ivana Krupová, Beáta Akimjaková (eds.). - Levoča : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Inštitút Juraja Páleša v Levoči, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5, S. 62-83.

Problém hodnôt v súčasnosti / Helena Oriechiková, 2009. - ISBN 978-80-7409-027-1.

In: [Mládež a hodnoty 2008](#) : výchova k hodnotám v kontextu pluralitní a multikulturní společnosti : sborník z mezinárodní konference konané ve dnech 23. - 24. října 2008 v Olomouci / eds. Jiří Pospíšil, Marcela Roubalová. - Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. - ISBN 978-80-7409-027-1, S. 48-54.

Slovenský učiteľ inak / Helena Oriechiková, 2010. - ISBN 978-80-8084-618-3.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov V.](#) : zborník z II. medzinárodnej vedeckej konferencie / eds. Ivana Rochovská, Beáta Akimjaková. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-618-3, S. 41-53.

Ohlasy:

2011 [4] SIEDLACZEK-SZWED, Aleksandra. Učiteľ vo výchovno-vzdelávacom procese=The teacher in the educational process. [online]. In Odborová didaktika - interdisciplinárny dialóg : zborník z konferencie : 20. 10. 2011, Ružomberok. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011, s. 7, 8. Dostupné na internete

<http://konod.ku.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=60>

Ranený uzdravovateľ = The Wounded Healer : (porušená jednota v dynamike povolania kresťanského špeciálneho pedagóga) / Oľga Račková, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov II.](#) : špeciálna, sociálna a liečebná pedagogika / Ivana Krupová, Beáta Akimjaková (eds.). - Levoča : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Inštitút Juraja Páleša v Levoči, 2009. - ISBN 978-80-8084-515-5, S. 106-112.

Raná starostlivosť o deti s mentálnym postihnutím v rodine v predškolskom veku / Helena Oriechiková, 2010. - ISBN 978-80-89238-36-1.

In: [Trendy a nové výzvy v špeciálnej pedagogike](#) : zborník príspevkov z III. medzinárodnej špeciálnopedagogickej konferencie konanej v dňoch 23. - 24. septembra 2010 v Bratislave / zost. Alica Vančová, Darina Tarcsiová, Silvia Šuverová. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2010. - ISBN 978-80-89238-36-1, S. 544-556.

Špeciálny pedagóg - tvorca pokoja v porušenom svete = The Special Pedagogue - the Peace Builder in the Injured World / Oľga Račková, 2009. - ISBN 978-80-8084-490-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Dimenzie a perspektívy rozvoja osobnosti jednotlivca v súčasnej škole I.](#) : zborník referátov z medzinárodnej vedeckej konferencie : Levoča, 15.-16. 4. 2009 / ed. Ivana Krupová, Beáta Akimjaková. - Ružomberok : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity, Inštitút Juraja Páleša, 2009. - ISBN 978-80-8084-490-5, S. 152-161.

Ohlasy:

2010 [3] ŠARNÍKOVÁ, Gabriela. In Mládež, hodnoty a voľný čas. Olomouc : Hanex, 2010, s. 112.

Dopravná výchova v špeciálnych školách = Traffic Education in Special School / Edita Tarajčáková, 2010. - ISBN 978-80-8084-646-6.

In: [Doprava a zdravie I.](#) : zborník referátov z XII. vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou so zameraním na pedagogické, psychologické, sociálne, právne, medicínske a etické aspekty dopravy a zdravia : 23.-24. september 2010 v Levoči / eds. Beáta Akimjaková, Ľudmila Krajčíriková, Ivana Rochovská. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-646-6, S. 148-153.

Nositelia odlišných schopností - znamenia terapie pre súčasný svet / Oľga Račková, 2010. - ISBN 978-80-7141-682-1.

In: [Formy a perspektívy odovzdávania viery nepočujúcim](#) : zborník z vedeckej konferencie : Bratislava 22. januára 2010. - Trnava : Trnavská univerzita v Trnave, 2010. - ISBN 978-80-7141-682-1, S. 55-61.

Úloha školy v profesijnej príprave žiakov so zrakovým postihnutím na Slovensku = Task of School in Profesional Preparation of Pupils with Visual Disability in Slovakia / Edita Tarajčáková, 2010. - ISBN 978-80-8084-618-3.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov V.](#) : zborník z II. medzinárodnej vedeckej konferencie / eds. Ivana Rochovská, Beáta Akimjaková. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-618-3, S. 91-101.

Ohlasy:

2011 [4] BELLOVÁ, Slavomíra - MIGROVÁ, Mária. Tvorivé metódy pri vyučovaní ekonomických predmetov (cvičná firma) = Creative Methods in Teaching of Economic Disciplines (Training Company). In Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov VI. : zborník z II. medzinárodnej vedeckej konferencie. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011, s. 282, 289.

Preventívne opatrenia v oblasti sociálnopatologického správania mladistvých z hľadiska sociologického / Anna Skokanová, 2010. - ISBN 978-80-8084-544-5.

In: [Nové aspekty v sociálnej práci II](#) : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej na Teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí 16. marca 2010 / ed. Katarína Kotradyová. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-544-5, S. 293-311.

Prevenca kriminality mládeže / Mária Vajová, 2010. - ISBN 978-80-8084-555-1. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Týždeň vedy a techniky na PF KU v Ružomberku](#) : zborník prednášok z týždňa vedy a techniky : Ružomberok 2.-6. novembra 2009. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-555-1, S. 226-230.

Porušená jednota v dynamike povolania kresťanského špeciálneho pedagóga / Oľga Račková, 2010. - ISBN 978-80-8084-555-1. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Týždeň vedy a techniky na PF KU v Ružomberku](#) : zborník prednášok z týždňa vedy a techniky : Ružomberok 2.-6. novembra 2009. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-555-1, S. 231-238.

Vybrané aspekty špeciálnej pedagogiky na báze kresťanskej filozofie a teológie / Oľga Račková, 2010. - ISBN 978-80-89238-36-1.

In: [Trendy a nové výzvy v špeciálnej pedagogike](#) : zborník príspevkov z III. medzinárodnej špeciálnopedagogickej konferencie konanej v dňoch 23. - 24. septembra 2010 v Bratislave / zost. Alica Vančová, Darina Tarcsiová, Silvia Šuverová. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2010. - ISBN 978-80-89238-36-1, S. 130-137.

Komunikácia ako jeden z aspektov optimálnej integrácie jednotlivcov s mentálnym postihnutím do škôl bežného typu / Helena Oriechiková, 2009. - ISBN 978-80-8084-490-5. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Dimenzie a perspektívy rozvoja osobnosti jednotlivca v súčasnej škole I.](#) : zborník referátov z medzinárodnej vedeckej konferencie : Levoča, 15.-16. 4. 2009 / ed. Ivana Krupová, Beáta Akimjaková. - Ružomberok : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity, Inštitút Juraja Páleša, 2009. - ISBN 978-80-8084-490-5, S. 122-130.

Integrovať, alebo neintegrovať žiaka do školy? / Mária Vajová, 2010. - ISBN 978-80-89238-36-1.

In: [Trendy a nové výzvy v špeciálnej pedagogike](#) : zborník príspevkov z III. medzinárodnej špeciálnopedagogickej konferencie konanej v dňoch 23. - 24. septembra 2010 v Bratislave / zost. Alica Vančová, Darina Tarcsiová, Silvia Šuverová. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2010. - ISBN 978-80-89238-36-1, S. 576-583.

Chudoba a jej platformy = Poverty and its platform / Mária Vajová, 2010. - ISBN 978-80-8084-566-7.

In: [Chudoba v kontexte dneška - zdravotné, psychické, sociálno-právne, filozofické, etické a etnické aspekty chudoby v súčasnosti I.](#) : zborník referátov z IX. sociálno-vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou / ed. Mária Gažiová. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-566-7, S.

Akceptácia kultúrneho a duchovného dedičstva Rómov vo výchovnom procese rómskych žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami / Anna Skokanová, 2010. - ISBN 978-80-223-2780-0. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Rodina - subjekt odbornej starostlivosti pomáhajúcich profesií](#) : kreativita v pomáhaní : zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie konanej 8. – 9. októbra 2009 v Bratislave / ed. Mária Bendíková. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2010. - ISBN 978-80-223-2780-0, S. 45-49.

Reprendre les couleurs d'un papillon ... dans un cercle de la thérapie et de la resocialisation. Réflexions des pédagogues spéciaux = To regain the colours of a butterfly... in the circle of therapy and resocialization. Special pedagogues' deliberations / Adam Stankowski. - Fribourg : Association internationale SÉCT, 2009. - 222 s. - ISBN 978-2-9700690-0-3.

Chudoba v kontexte dneška - zdravotné, psychické, sociálno-právne, filozofické, etické a etnické aspekty chudoby v súčasnosti I. : zborník referátov z IX. sociálno-vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou / ed. Mária Gažiová. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - 219 s. - ISBN 978-80-8084-566-7.

GAPF

Tematická oblasť	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Katedra hlavného riešiteľa	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2010	Riešiteľská kapacita v hodinách	Počet tvorivých pracovníkov a študentov
1	1/13/2010	Súčasná situácia so zamestnávaním jednotlivcov s mentálnym postihnutím v Žilinskom kraji	Orieščiková, Helena, PhDr., PhD.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Zrealizovaný terénny výskum	1700	5
6B	6B/21/2010	Deskripcia vzdelávacích sústav vo vybraných krajinách Európy	Orieščiková, Helena, PhDr., PhD.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Teoretické spracovanie problematiky	-	1